

„EDINOST“
Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanih ob torkih, četrtkih in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . f. 1.—, izven Avstrije f. 1.50 za tri mesce . . . 3.— . . . 4.50 za pol leta . . . 5.— . . . 9.— za vse leto . . . 12.— . . . 18.— Naročnice je plačevati naprej na naročbe brez priložene naročnice se uprava ne ozira.

Poznamo številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 nč. izven Trsta po 4 nč.

EDINOST

Oglasi se računajo po tarifu v petlin; za naslove s debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu ulice Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovane se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo ulice Molino plecolo št. 3. II. nadst. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst. Odprta reklama oče so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinosti je moč“.

Razmere na Primorskem.

(Govor posl. dr. Žitnika v seji zbornice poslancev dne 13. maja 1897.)
(Dalje.)

Vedno glasneji postajajo glasovi, vedno splošneje menenje, da so se že sporazumeli na višem mestu glede odstopa dežele Italiji. (Živahno oporekanje od strani Italijanov.) To je vaše prepričanje, to vemo mi prav natančno. (Ponovno živahno oporekanje med Italijani.)

Visoka zbornica! Ako uvažujemo — to hočem omeniti le v utemeljenje prejšnjega izreka svojega — da o zadnjih državnozbornskih volitvah kakih 2000 slovanskih volilcev v okolici tržaški niti ni dobilo legitimacij, da pa je dobilo legitimacije kakih 5000 Italijanov in da sta na dotične pritožbe magistrat in namestništvo odgovarjala ciniški, da ni bilo možno kontrolirati natančno, da-li so avstrijski ali italijanski državljani — to je resnica — ako pomislimo nadalje, da so mestne oblasti žugale stotinam slovanskih delavcev, da bodo takoj odpušteni iz službe, ako oddajo svoj glas slovenskemu kandidatu, in ako uvažujemo slednjič, da so s. c. kr. oblasti postavile v službo jedne stranke, katera hoče udniti Slovane, in da centralna vlada mirno gleda vse to, kakor da bi se to godilo v interesu države, potem, gospóda moja, ni nikako čudo, da so v slovenskem prebivalstvu zavladali in še vladajo neka zlovolja, tesnoba in razburjenje.

Konstatujem tudi, ne da bi mi kdo mogel predbacivati laž, da se je drznil celo neki redarski inspektor, svariti dobromisleče prebivalstvo, naj o nobeni priliki ne vsklika „Viva l' Austria!“, ker bi bila s tem žaljena ultraitalijanska ušesa in bi se razburjali duhoví, vnetí za Garibaldija in Imbrianija.

Oni, ki še čutijo patrijotiški — v to nam je prilika, saj mi smo pred vratmi Trsta — se boje

kazati in vršiti svoje patrijotiško in avstrijsko mišljenje.

Da, celó takih c. kr. uradnikov je, ki zasmehujejo svoje tovariše, ako čutijo patrijotiški. (Klici: Navedite imen!) V Avstriji se sme imenovati samo greh in ne grešnika — in ne skrivajo, da so avstrijski patrijotje.

Omeniti hočem le tako postranski, da mi je o neki priložnosti došla v roko knjiga — ne povem kje, ker ne denunciram nikogar —, s katero je poplavljen vsa Istra. Knjiga je almanah pod naslovom „Libero pensiero“, v katerem so izišli životopisi Garibaldija, Giordano Bruno in drugih sličnih sanjačev. Te knjige se prodajajo javno po deželi, to je biblija za Italijane, za njih otroke, in s tem se zastrupljajo patrijotiška čustva. Povsodi v Trstu in v Gorici je stranka italianissimov postavila načelo, da italianissimi niti ne poslušajo vojaške godbe in ako igrajo koračnico Radeokega, si tišče ušesa. (Živo oporekanje. — Poslanec dr. Verzeznassi: Kolikor se dostaje Gorice je to laž!) To bi mogla biti neresnica, a ne laž, protestujem odločno proti takemu izrazu. V Primorski najdete bliš, kjer se nahaja slika Garibaldija celo v občinski izbi, ne pa avstrijskega cesarja. (Čujte!)

Žal, da sem pozabil doma neko karto, ki sem si jo sam kupil v Rimu, karto Italije, na kateri sta označena kakor italijanski pokrajini ves južni Tirol in vsa Primoska do planote postojinske. (Čujte! Čujte! na desni.)

Ta karta se prodaja v Rimu in po drugih mestih javno pred cerkvijo. To, gospóda moja, priča o političkem mišljenju, ki se na vsaki način mora videti v Avstriji sumna, dà, nevarna.

Gospóda moja! Jaz sem liberalen dovolj, da lahko rečem, da je lepa stvar vsaka vzajemnost v političkem življenju. Saj se posamičnih narodov, razdeljenih po različnih državah, ne more zagra-

điti hermetično, ako se taka vzajemnost nanaša in omejuje na kulturno in duševno polje. Kakor ne zamerim nobenemu Nemcu, ako časti Schillerja, Göthe-a in druge velikane duha — jaz jih tudi častim, četudi nisem Nemec —, ne bodem štel v zlo tudi italijanskemu patrijotu, ako visoko spoštuje in proslavlja Dante-a, Torquato-a, Tasso-a, Raphaela, Mihaela Angela in druge velikane duha. Ako pa se v slikah proslavljajo taki političski sanjači, kakor Garibaldi, najhujši sovražnik Avstrije, itd., potem so to znaki pomembnih prikaznij, katerih ni možno odobravati najmanje.

Nočem govoriti sedaj o političkih bojih v Trstu in drugod; na to pridemo morda še o drugi priložnosti, da bomo tudi govorili o teh. Pravim le na kratko: Že kakor poslanci sploh, brez razlike stranke, ne moremo odobravati teh odnošajev, kajti poklicani smo v prvi vrsti, da se potezamo za javna prava in za enakopravnost narodov. Tem manje jih moremo odobravati kakor slovenski in hrvatski poslanci, ko nam je pravica in dolžnost, potegniti se za pravice onih dveh narodov, ki sta bila vsikdar lojalno na strani Avstrije in ki sta stoletja stala v orožju proti turškim krdelem in se jih za to danes imenuje manj vredne. (Pohvala na desni.) Mera je že polna, izpraznili smo že do dna kelih trpljenja, kajti sedaj ne gre več za jedno slovensko ljudsko šolo, ne le za jezikovno vprašanje, ampak nam gre za ekzistenco, za bodočnost slovanskega prebivalstva, za črnorumenno zastavo na gradu tržaškem, za interese avstrijske države. (Živahna pohvala in ploskanje.)

Gospóda moja! Ti odnošaji so pa obžalovanja vredni tambolj, ker je progressova stranka deležna take naklonjenosti od strani namestništva, ki mora izzivati in je tudi izzvala ogorčenje in ozlovoljenje se strani slovanskega prebivalstva.

Mala, bleda glavica je prikimala, da se v istini počuti slabejšo in da mora priti blizu, prav blizu, da jo bode mogel umeti. Ko se je potem nagnil preko njene blazine, je položila ena vročo roko velikemu možu na ramo ter mu tiho šepetala v uho, da jej je slabo, zelo slabo in da je uverjena, da bode kmalu vsega konec.

„Potem, ljubi oče, ostaneš z materjo sam... ne tresi se tako... saj si vedel, da tako pride, prav hitro pride... poprej bi ti pa rada povedala... rada bi te opozorila na to, česar se bojim... Kadar več ne bode mene, mama ne bode mogla več sama skrbeti za gospodinjstvo. Le poglej, kako je bleda in zdelana.“

Igralec je motril svojo „svetnico“ ter se zeló čudil, da se mu zdi tako ravna. A utolažil se je s sebično opomnjo: „Ona ni bila nikdar posebne krepka.“

Te besede, posebno pa njih glas, so vznemirile Desirejo ter utrdile njeno namero. Brez usmišljenja do domišljije igralčeve je nadaljevala: „Kaj počneta potem, ko mene ne bode več?... Vem, da imaš dosti lepih nadej, a nočejo se ti uresničiti. Sreča, katere pričakuješ že toliko časa, tudi sedaj še lahko izostane... kaj počneš potem?... Verjemi mi, dragi oče, da te nočem žaliti, a zdi se mi, da bi ti bilo tebi, ki si previden, v tvojih letih... da bi ti bilo prav lahko... Gospod Risler starši bi bil precej pripravljen, to vem...“

(Pride še.)

PODLISTEK

Fromont mlajši & Risler starši. 110

ROMAN.

— Francooski spisal Alphonse Daudet, preložil Al. B. —

Prvikrat v življenju se je Désirée zavedala razločka med zdelano, v stari, ponošeni obleki še medlejšo in revnejšo materjo in srečnim, rejenim, brezdelnim, brezskrbnim očetom. Na prvi pogled je umela razloček teh dveh navij. Ozki krog stare navade, v katerem so otroške oči navajene videti napačno, je bil hipno razdejan zanjo; sedaj je sodila roditelja svoja z drugega, daljnega stališča. Ta bistroidnost zadnje ure je bila nova muka; kaj bode iz teh dveh, kadar nje ne bode več? Njena mati se mora izdelati ter obležati vsled napore, ali pa mora postati nezmožna za delo, njen sebični drug, ves utopljen v umetniško častiteljnost, pa bode oba čedalje globoče pogrezal v revščino, v temni propad, čegar žrelo je čedalje širje, čim niže človek pada.

A vendar ni bil zloben človek, to je dokazal mnogokrat. Le neka zaslepljenost ga je imela v oblasti, katere dosedaj ni mogla uničiti nobena stvar. Kaj, ko bi sedaj pred smrtjo — nekaj jej je pravilo, da mora kmalu priti — kaj, ko bi pretrgala prevezo, katero ima navlašč in siloma pred svojimi očmi?

Le lahna, ljubeča roka, kakoršna je njena, se sme predrzniti, poskusiti kaj takega. Le Désirée je imela pravico, opominjati svojega očeta: „Služi si vsakdanji kruh... odreci se odru...“

Ker je čas hitel, je zbrala Désirée Delobel-leova ves svoj pogum.

„Papa... papa!“ je zaklicala po tihem.

Na prvi klic svoje hčerke je prihitel veliki mož. V gledališču Ambigu je bila tisti večer premijera, iz katere je prišel domov ves vesel, navdušen. Svetli lestenci, odobravanje, pogovori na hodnikih, vsi razburjajoči utisi, ki so dajali vedno nove brane njegovi abotnosti, vse to ga je danes sila potrdilo v zaslepljenosti njegovi.

Visoko vsklonjen, z jasnim obrazom, svetilnico v roki in kamelijo v gumbovi luknjici, je stopil v bolnikovo sobo.

„Dober večer, Zizi!... ali ne spiš?“

Njegove besede so zvenele veselo, kar je čudno učinkovalo v žalostni okolici.

Désirée mu je prikimala veselo ter pokazala spečo mater: „Prosim te, odloži svetilnico, rada bi govorila s teboj.“

Zvok njenega ginjenega glasu ga je iznenadil in baš tako njene oči, ki so ga široko odprte gledale predirljivo.

Nekako plaho, v roki drže kamelijo, katero je hotel dati hčerki, je pristopil s škripajočimi črevlji, kar se mu je zdelo jako gosposko. Bil je v zadregi, morda vsled nasprotja med bliščecim, šumnim gledališčem, katero je baš ostavil, in ozko bolniško sobo, kjer je zadrževane glasove in zatemnelo luč oveval nekako mrzhčen vzdih.

„Kaj pa je, jagnje moje?... ali ti je hujše nego navadno?“

Gospod namestnik Rinaldini se je hvalil celó, da je zlomil abstinencu progressovcev nasproti državnemu zboru dunajskemu. To je dovršil. Ali kaj je storil za to?

Postavil je vladne organe v službo jedne stranke, ki si je nadela nalogo, da uduši Slovane in da pripravi Primorsko za Italia unita.

Gospóda moja! Nismo tu za to, da bi bili podajáci italianissimov; nočemo biti nakovaló, na katero hočejo gospóde udarjati s kladivom, in naši milijoni, ki vsako leto romajo v Trst, so prekrvavo zasluženi od avstrijskih davkoplačevalcev; predobri patrijotje smo, da bi mogli odobravati, kamo-li podpirati zistem, gospodujoči tam doli; zistem, ki daje potuho irredentistiški propagandi in ki je svojedobno zakrivil izgubo dveh pokrajin. (Čujte! Čujte! na desni.) (Pride še.)

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 25. maja 1897.

Državni zbor O večerajšnji seji zbornice poslancev nam pišejo z Dunaja: Po šestih dneh je bila danes zopet seja. Kakor jedini predmet je bil na dnevnem redu zakonski načrt o sodnih pristojbinah. To je tisti predmet, o katerem ima že od torka besedo posl. dr. Schücker. Ali do sedaj, do 8. ure, ko pišem te vrstice, še ni prišlo do razprave o tem predmetu, in težko tudi, da bi prišlo do razprave. Seja traja že od 11. ure. Otvoril jo je prvi podpredsednik Abrahamović; prijavil je, da je predsednik Kathrein nagloma obolel ter je prijavil raznih drugih stvari. Na red je prišlo čitanje peticij. Vskidar, ko predlaga kateri poslanec, da se peticija natisne, je vsprejet ta predlog. Te vedo nemško-židovski liberalci in nacijonalci. Ali oni predlagajo o vsaki peticiji, da se glasuje o tem po imenih in da se pred vsakim glasovanjem dovoli počitka 10 minut. To podpirajo nemško-židovski liberalci, nemški nacijonalci in Schönererjanci. Ta podpora je zadostna po pravilniku in tako treba zgubljati mnogo časa o vseh predlogih. Ravno kar je bila pavza pred predlogom, da se glasuje po imenih o tem, da-li je poziv na red nekemu poslancu uvrstiti v zapisnik ali ne. Do pete ure se je petkrat glasovalo po imenu. Nikdo ne ve, kaj bode sledilo. Vse je v negotovosti. — Za jutri je napovedana seja adresnega odseka.

Iz poročil z Dunaja posnemamo nadalje. Seja je trajala do 11. ure in je bila pozneje tako viharna, ropot je bil tolik, da je bil parlament podoben kaki delavnici sodarjev. Poslanci na levici so bili z rokami in črtali ob mizo, kričali, zasramovali predsedništvo in ministre ter so celo metali kujige po dvorani. Povodom tem škandaloznim prizorom je bil predlog češkega poslanca Kaizla, da naj predsedništvo povpraša zbornico, da-li ni poslovni red tolačiti tako, da je tistih deset minut odmora dovoliti le o posebno važnih in komplikovanih vprašanjih. Kaizl je hotel doseči se svojim predlogom, da ne bi levica zlorabila omejenega določila poslovnega reda in tako zavlačevala razprave. Poslanci na levici so kar besneli, drzno teptaje v blato dostojanstvo zbornice. Seja se je morala pretrgati. Med tem so se zbrali člani predsedništva v posvetovanje, kaj bi bilo stotiti, da se konečno vendar bode moglo glasovati o Kaizlovem predlogu. In res so jo pogodili. V nadaljevanju razprave in med tem, ko je razgrajala levica, je dal podpredsednik Abrahamović le znamenje za glasovanje. Za predlog dr. Kaizla se je dvignila vsa desnica in centrum. Predlog je bil vsprejet, da Nemci skoro niso znali kedaj. Ko pa je potem predsednik hotel dati na glasovanje neki predlog poslanca Funkeja, navstal je oni vrišč in škandal, o katerem govorimo gori. Peloženje je postajalo vedno bolj nevarno, od minute do minute in bati se je bilo, da pride do pretepa med posamičnimi poslanci. Ni kazalo torej drugega, nego da je podpredsednik zaključil sejo ob 9. uri zvečer. In to sramoto morajo avstrijski narodi plačevati z 6000 gld. na dan!

Italijanski poslanci in njih zagovorniki. Dočim so bili tržaški listi nekoliko manj gostobesni vsled utisa, ki so ga napravili govori slovenskih poslancev na Primorskem, je pa poreška „L'Istria“ zagrešila kar cel uvodni članek, v katerem proslavlja „sijajno zmago“ italijanskih poslancev nad slovenskimi in hrvatskimi. In penosno

pravi, da ta razprava je še le dokazala, kolika je razlika med hrvatskimi in italijanskimi poslanci. Prvi da so le obrekovali in lagali, drugi pa da so temeljito porušili vse laži. O tem da sti bili uverjeni toliko vlada, kolikor vsa zbornica (!) Znamenito da je tudi to, da celó Čehi in Poljaki, da-si Slovani, so se skandalizovali (??) na postopanju Hrvatov in Slovencev. Vse novinstvo avstrijsko, izvzemši hrvatsko in slovensko, da je bilo polno hvale Italijanom.

V tem tonu laže „L'Istria“ notri v svoj žep. Kaj naj odgovorimo na tako falzifikacijo dejstev? Pustimo jim torej to veselje, saj bode škoda le na njih strani, čim bolj bodo varali in slepili svoje občinstvo glede sodbe, ki so si jo že davno napravili vsi pravi avstrijski patrijotje o nasilnežih, ki ne hote poznati ustave in zakonov, ki vsakim korakom svojim onečešajo pojma svobode in enakopravnosti in ki svojemu bližnjemu druge narodnosti ne bi hoteli pripoznati niti človeških pravic!! Ako menijo, da so zmagali, ko niso našli niti jedne besedice v odgovoru na suha fakta, navedena po naših poslancih; ako menijo, da je to zmaga, da klečepalijo in beračijo okolo strank desnice, torej svojih političkih nasprotnikov; ako menijo, da je to že dokaz, ako vse taje, kar trda drugi in podpirajo z dokazi, potem seveda so zmagali sijajno in mi jim nočemo kratiti veselja na tej „zmagi.“ Mi bi želeli sebi še mnogo takih porazov, kajti potem bode na naši strani gotova — zmaga.

Le „zmagujete“ torej se naprej tako, le lažite nadalje v svoj lastni žep, le varajte svoje občinstvo in mečite mu peska v oči, da ne more videti vaših blamaž — le tako naprej! Nam je prav tako, kajti čim bolj slepi bodete na vasi strani, tem bistreje bode videli mi in tem laglje nam bode delo. Saj je stara resnica, da politički stranki ne more žugati večja nevarnost, nego je ta, ako nima poguma, da bi gledala dejstvom v obraz, da ne pozna ali noče poznati svojega položaja. Svoje občinstvo lahko varajo, ker to občinstvo je vzgajeno toli pristranski in je toli bornirano, da veruje vsako laž, ako le vidi, da ima varstveno znamko progressovsko. Tako smo uverjeni, da verujejo gorostasni nezamisli, da so Čehi in Poljaki polni hvale o — Italijanih. Ali drugi ljudje, ako so absolvirali le politički a—b—c, se merajo le smejeti toliko onim, ki pišejo take bedastoče, posebno pa še onim, ki jih čitajo in — verujejo. Saj ne treba drugega, nego da pribijemo tu dvojni fakt: da so v viharni borbi za jezikovne naredbe Slovenci in Hrvati kakor stena stali na strani Čehov, Italijani pa da so se izjavili zoper Čeha in za obtožbo ministrov, ki so izdali ono naredbo, in potem smo na jasnem, koli nesramno-drzno mora biti čelo, ki trdi, da Čehi hvalijo Italijane in obsojajo Hrvate in Slovence. Zoper taka domnevanja govori logika političke rézone, a govori tudi logika zdrave pameti! Torej še jedenkrat, italijanski srditeži: svobodno vam, ako hočete tajiti to, kar je in ako se hočete po vsej sili kregati — z zdravo pametjo!

A ker smo že pri tej stvari, navesti hočemo tu sodbo, ki jo je napisal italijanski list „Il Lavoratore“ o vsem samohvalju in renominiranju Italijanov:

„In poslanec zgodovinar (Hortis)? Pravim vam, velik je bil zares. Sicer je bil nekoliko pozabljen in ni mislil več na „drage“, „poštene“ in „vrle delavce“, katerim se je toliko laskal ob času volilne borbe, ali izustil je govor, ki je bil vreden — počenega groša! Da bi povspešil interese delavcev, je izvajal, da so Benečani stare republike tolerirali Slovane, sčemer so dokazali, da Italijani so tolerantni. Ne, velenčeni doktore, prejasna republika je pozvala Slovanov od vseh strani, da so obljudili Istro! Ta republika slavnosti in kruha ni bila ne italijanska, ne drugačna: bila je to država, ki je rekala Slovanom, Venetom, Grkom in Hotentotom: „Plačujte mi tribut in ne govorite slabo o meni. Sicer pa delajte kar hočete!“

Z vsem tem nima nikakega posla narodna toleranca. Ako bi bili Benečani imeli narodnega čuta, kakor ga še vedno razumejo liberalni poslanci, gotovo ne bi bili poklicali Slovanov, da obljudijo jedno pokrajino republike.

In dalje, kaj je še rekel? Rekel je, da Slovani so narod kamenjalcev, in vse, kar je civilnega na Primorskem, da prihaja od Italijanov. Kakor vidite, v njegovem govoru nista manjkala ni civilizacija ni italijanstvo. In to je menda do-

volj. Kaj hočete več, o volilci V. kurije? In ako res niste še popolnoma zadovoljni, prečitajte stenografski zapisnik jedne seje zbornice poslancev, in, ako niste preveč pesniki, dobeliste se kar bliskoma od samega smeha: ni je na svetu lepše in bolj pretrane k o m e d i j e !! In zakaj? Ker znači — začetek koncu!“

Ali ste zadovoljniji sedaj? Tako sodijo o vas, o laška gospóda, oni vaši lastni rojaki, ki nimajo vašega peska v očeh!!

Volitve na Hrvatskem. Volitve so se izvršile v 86 okrajih. V dveh okrajih je bila volitev zaustavljena, dočim je mesto Reka odklonilo poziv na volitev. Konečni rezultat je torej: 57 pristašev vlade (24 praveslavnih), združena opozicija 25, „čista stranka“ 2, in 2 divjaka (baron Pavel Rauch in grof Pejačević, bivši ban). Kakor smo že rekli, je vladna stranka trpela veliko zgubo in v isti meri se je pomnožila opozicija. Vsega ukup je vladna stranka zgubila 19 okrajev in vseh listov soglasna sodba je ta, da je zistem grofa Khuena doživel jako občuten poraz. Ako se smemo nadejati, da bode združena opozicija soglasno postopala tudi v saboru, in ako bodo le nekateri virilisti — katerih je okolo 20 — glasovali z opozicijo, potem bode o važnih vprašanjih odločeval klub Srbov.

Želeti bi bilo pač vsaj toliko samozavesti med Srbi, da bi ne sledili slepo zistemu, ki seka hudih, tudi gospodarskih ran vsemu narodu in ob katerem se urivajo ptujci za gospodarje v deželi. Potem bi kmalo nastopili taki odnošaji, da bi lahko mirno živeli Hrvate in Srbi pod eno streho in ob domačem ognjišču ter da bi bili le oni sami gospodarji v svoji hiši. Povsem soglašamo z „Hrvatsko Domovino“, ki vabi Srbe k spoznanju in na zložno delo ter jim kliče v spomin, kolika je njih odgovornost na vsakem činu, ko je ob sedanjem številnem razmerju le od njih odvisno, da-li se vsprejme ali ne koji važni ali morda pogubni zakon. Posebno umestna je apostrofa, v kateri pravi rečem list, da se je narod srbski pokazal ob volitvah vnetega za svobodo, kakor si jo misli zjedinjena opozicija; kajti volil je v mnogih krajih, ali pomagal voliti kandidate opozicije kljubu temu, da je drugače hotela pravoslavna duhovščina. In lep dokaz želje do sprave podaja „Hrvatska domovina“ s pozivom na hrvatsko adresu, da se je izogibati vsakemu izzivanju, kajti ob sedanjih razmerah bi bilo izzivanje zločin. Pade naj torej pregraja zaslepljenosti, katero je le tujinstvo porinilo med sinove jednega in istega naroda!

Različne vesti.

„Il nostro partito“. Pod tem naslovom nam pišejo iz Trsta: Gospod urednik! V odgovoru na interpelacijo poslancev Spinčića in tovarišev je rekel minister Badeni, da so se c. kr. uradniki v času poslednjih državnozbornih volitev vedli po njega ukazu, povsem nepristranski. Bodi mi dovoljeno vprašati, da-li je morda to veljalo samo za niže uradnike in so torej mogli viši c. k. uradniki delati se strankami, kakor jim je bolj prijalo? Ubogi Hrvati, ali ubogi tudi mi pod sedanjim zistemom primorskim! Da pokažem naklonjenost viših c. k. uradnikov v Primorski do italijanske stranke, povedati vam hočem nastopni slučaj: Bil sem v Poreču po trgovinskih opravkih ravno ob času volitev. Obedoval sem ravno v tisti sobi, kjer obeduje neki jako poznani politički uradnik. Govorila sva večkrat skupaj o politiki in drugem, o volitvah in neredih, ki so se vršili že tu pa tam po Istri. Ko je izvedel, da sem Tržačan, smatral me je za Italijana, ker tudi on trdi menda po „Piccolovich“ nazorih, da v Trstu res Slovencev ni. Ne povem vam, kaj sva govorila vsega, pač pa, kako se je vedel ta gospod v pogovoru z mano. Ko je govoril o italijanski stranki, ni je imenoval italijansko, ampak „il nostro partito“, kmete naše imenoval je, kakor jih navadno imenujejo v Poreču in po drugih italijanskih gnezdih: „questi selvadighi, queste bestie di campagna“. To je govoril mož v moji navzočnosti in v navzočnosti gospodov italijanske stranke, kateri seveda ne bi nikdar potrdili tega, kar vam pišem jaz. O drugi priliki, in to o popravljanju slabo in strankarsko napravljene listine v Vrsaru za volitev kmečkih občin, izrazil se je omenjeni gospod, ko je prišel župan iz Vrsara, Vergottini reklamirat, proti temu: „La devi capir che anche noi devemo sacrificar

qualche cosa* (Morate razumeti, da tudi mi moramo žrtvovati kaj). Kaj porečete k temu, ekscelenca gosp. minister? Pač še drugo imam za dotičnega gospoda v Poreču. Kako je to, da se on shaja z najradikalnejimi življi v Primorski? Zakaj je ud društva „casino“ v Poreču? V prostorih tega društva sem ga videl jaz, in torej, gospod urednik, govorim resnico. Kako se more shajati on, tako odličen v Poreču, v takih prostorih, kjer se nikdar ne vidi in ne čita poštenih avstrijskih listov, kjer ni prostora niti za „Mattino“, prijatelja Italijanov, kjer se nikdar ne govori o Avstriji, kjer ste obešeni podobi „Umberto-Margherite in Garibaldija“?! V ta „casino“ zahajajo tudi drugi c. kr. uradniki v Poreču, a bodite uverjeni, ne v uniformi. To je, gospod urednik, vse gola resnica, ker sem videl vse na lastne oči. Radoveden sem, da li zahajajo c. kr. uradniki tudi v hrvatske čitalnice po Istri. Moja radovednost je utemeljena tem bolj, ker vem, da se v hrvatskih društvih povsodi goji — avstrijska misel.

Anonimnemu dopisniku. Te dni smo prejeli prav čedno pisano anonimno pismo, v katerem pisec siplje svojo nevoljo na nas, ker malo nadzorujemo dejanje in nehanje župnika Jurca. Uredniško pravilo določa sicer jasno, kakova bodi uroda takim anonimnim dopisom, ali ker slutimo, da dopisnik ni to, za kar se je podpisal — „katoliški delavec“ — marveč se nam prav dozdeva, da nas je kdo drugi hotel brskniti pod nas, napraviti hočemo izjemo ter posvetiti par besed — zavijanjem g. anonimneža.

Dopisnik nam odreka pravico, soditi o delovanju duhovnikov, kajti ta pravica da pripada le viši cerkveni oblasti. Ali dragec, to isto sodbo, kakor smo izrekli mi, sta izrekla tudi goriški „Prim. list“ in ljubljanski „Slovenec“; a kdo bi se drznil trditi, da ti dve glasili nastopati proti avtoriteti škofov?! Dopisnik naj le pogleda tudi sinočnjega „Slovenca“; tam bo videl, kako se zopet berejo leviti mladim duhovnikom Jurčeve vrste!! „Primorski list“ je pa rekel kar naravnost, da je postopanje laških duhovnikov nekatoliško. Več ni možno reči v sodbi o katoliškem duhovniku.

Mar pa res meni anonimni zagovornik gosp. Jurca, da imenovana lista hečeta izpodkopavati višo cerkveno avtoriteto?! Ne, tega nočeta, ali jela sta javno kritikovati te gospode, ker vse njih postopanje izzivlje na javno kritiko in ker je med nami slednjič prodrla prepričanje na vseh straneh, da je postopanje teh mladih duhovnikov le pojav protislovanskega gibanja na Primorskem in da ti duhovniki gredo na roko struji, ki je italijanska in liberalna; da je delovanje teh duhovnikov prestopilo cerkveni krog in se podalo v vrtinec političkih aspiracij. Tu bi bilo molčanje z naše strani — greh! Kdor se je podal v službo javnih strank, ta se je izpostavil javni kritiki. Pred to ga ne more obvarovati niti duhovska suknja,

Zagovarjanje gospoda Jurca bi veljalo, ako bi se bil on omejil le na uvedenje tudi italijanske propovedi. Rekli bi nam lahko: v rojanski župniji je tudi Italijanov in za te treba skrbeti. Ali gosp. Jurca je z uvajanjem italijanščine hkrati jel trebiti slovenščino: izginilo je slovensko petje, izginil je slovenski jezik iz popoludanske službe božje in v krščanski nauk v cerkvi tudi za slovenske otroke se je jela polagoma siliti italijanščina!!! Jasno je za vsakogar — sosebnost pa za onega, ki pozna zveze in prijateljstva g. župnika — da to delovanje ni le cerkvene, ampak tudi narodno-politiške naravi. In kdo ne ve, kaj to pomenja za narodnost našo po okolici ob sedanjih razmerah!! A k vsemu temu naj bi molčali mi? Potem ne bi bili vredni imena slovenskega glasila!

Občni zbor podružnice družbe sv. Cirila in Metoda na Greti se je odložil in se bode vršil v petek zvečer ob 8. uri v prostorih otroškega vrta v Rojanu. Ponavljamo svoj poziv na obilo udeležbo.

Laška nesramnost in slovenski odgovor. Nekdo se je pritožil v cenjeni „Edinosti“, da je bil zaničevan po labonski duši, ko je čital slov. list. Tudi neka žena je bila napadena orehovimi lupinami, ko se je vozila na parniku iz Trsta v Koper in je čitala „Edinost“. Ali ta pa je lahončiča zavrnila s tem, da ga je loputnila z vrečo. Nesramnež je dobil odgovor, kakoršnega je zaslužil.

Za ravnopravnost slovenskega jezika! Iz Padrič nam pišejo: Dne 11. t. m. je došel v našo vas c. k. davčni eksekutor. Prinesel nam je tistih usodnih „opominov“, seveda le v italijanskem jeziku. A vrli Padričani so se poslužili recepta slavnega magistrata in niso hoteli vsprejeti opominov v „nepoznanem jim jeziku“. Zahtevali so, naj jim donese slovenskih opominov, v zmislu enakopravnosti kakor je določeno v §. 19 drž. temeljnih zakonov. Eksekutor je obljubil, da nam v malo dneh donese opomine v slovenskem jeziku. Toda prišel je zopet za 13. t. m. in prinesel je seboj prav tiste liste kakor so bili popred, češ, da za sedaj ni bilo mogoče, da naj se njemu uroči dotični zaesek, da je to vse jedno itd. Nekateri so mu ustregli, drugi ne. Jeden Padričanov pa je šel dne 20. t. m. na finančni urad in je zahteval v pisarni eksekutorjev slovenski spis „opomin“. Toda jeden eksekutor ga je zavrnil, da je prepovedano izdajati slovenske opomine. Jeden uradnikov pa je prav kisló pogledal okoličana in mu zažugal, da naj le čaka bodisi tudi do naslednjega dne, slovenskega opomina vendar ne dobi. Kajti v Trstu da velja italijanski jezik, italijanski se piše in govori. Ako hočete imeti slovenski, pa pojdite v Ljubljano!!

Potem se je obrnil okoličan do nekega višjega finančnega uradnika (L.), a ta je rekel, da saj je vsejedno, če tudi je italijanski. Temu je prigovarjal okoličan, da mi zahtevamo svoja prava, ker je naš jezik v Trstu zakonito pripoznan deželni jezikom, toda uradnik se je zgovarjal zopet, da na magistratu ne razumejo slovenski, vsled česar ni možno izdajati slovenskih opominov.

Dne 23. t. m. je šel naš okoličan brez „opomina“ na magistrat, da bi plačal tam dolžni davek. Povedal je svoje ime in hišno številko ter vprašal slovenski, koliko da je dolžan? Na to slovenski stavljeno vprašanje je postal uradnik rudeč kakor rak in jel je kričati: „Qua non si parla ščavo, qua si parla italia! Per cosa la vien qua far dispetti“?! Dodal je še, da ne sprejme denarja, ako se ne bode govorilo italijanski; drugače naj gre plačat, kamor hoče. In ponavljal je vedno in vedno, čemu da prihajamo, delat „dispetti“. Toda okoličan je postal dovtipen in se je odrezal: Mi ne delamo dispetti, pač pa „la patria di Rossetti fa a noi dispetti!“ In potem je nadaljeval okoličan v italijanskem jeziku: „Kakor Slovencu mi je dolžnost govoriti v svojem materinem jeziku, če tudi razumem italijanski ali nemški. Jaz spoštujem tuje jezike, ali v prvi vrsti moram ljubiti in braniti svojega! Mar menite, da smo v Italiji? Ne, v Avstriji smo, kjer so enakopravni vsi narodi, kakor sam presvitli cesar jednako ljubi vse svoje narode. Prinesel sem vam avstrijskih goldinarjev in ne italijanskih lir. Ker je torej Trst avstrijsko mesto, glavno mesto Primorske, torej dežele, ki je po večini slovenske narodnosti, potem naj se govori tudi slovenski na uradih“.

Uradnik se je izgovarjal, češ: kako naj govorim slovenski, ako ne znam? Okoličan, ne bodi len, pa ga je zavnil: Pa se učite!

To je tako razsrdilo uradnika, da je kar ven podil okoličana in je dal poklicati mestnega stražnika, da bi odstranil „sitneža“. Stražar je res odtiral okoličana do glavnih vrat in okoličan je odšel, ne da bi bil plačal svoj davek.

Ta je vendar lepa, da je malo tacih. Mi Slovenci torej niti davkov ne moremo plačevati v svojem jeziku!! Ali so take razmere normalne ali abnormalne?!

O tržaških razmerah pišejo „Slovenskemu listu“: Med Slovenci po mestu in okolici se vznemirjenje še ni poleglo. Vse je ogorčeno. Zdaj pridejo pred sodiščem na vrsto še Barkovljani in drugi. Naši trije odvetniki imajo za četrto leta dovolj požrtvovalnega posla. Bali smo se, da zapiranje fahotov napravi med ljudstvom reakcijo glede narodne stvari, a godi se ravno nasprotno. V nar. boju se kažejo junaki, v ognju čisti zlato. Ljudstvo postaja vedno bolj zavedno in ponosno na svoj mili jezik in na svoje narodne pravice. Kako ponosni so n. pr. Križani, da jim plapolá na trgu sredi vasi velika narodna trobojnica, za katero so prej toliko moledevali, da bi jo smeli nasaditi, a se jim ni dovolilo! Tudi list „Edinost“ se širi zelo, ker vse hoče čitati o domačih dogodkih in novicah.

Kupljena „cikorija“ je še preplašena. Nekateri sluge Lahonov, ki so pobegnili, se še niso vr-

nili. Očita jim morda že vest, da so napravili izdajalstvo nad brati, ko so kupovali glasove po kroni in delali za tujea.

Lastništva gledališč kažejo zagrizenost do Slovencev s tem, da pod praznimi pretvezami nočejo odstopiti nobenega gledališča za slovensko veselico v korist družbi sv. Cirila in Metoda, kar so prej vedno radi storili v poletnem času. Za veselico je bilo že vse pripravljeno. Nastopila bi bila dekleta v narodni noši in do 300 pevcev. Gmotni in moralni uspeh bi bil izvisten, a sedaj moramo, ako nam Italijani ne posodijo gledališča, omejiti se na mal prostor, ali pa čakati, da si po vzgledu Cečjanov sezidamo svoj „Narodni dom“ z dvorano za gledališke predstave.

O laških duhovnikih pišejo krščansko-socijalnemu „Slov. listu“: Predobro je znano slovenskim duhovnikom, da laški duhovniki (zlasti oni iz Italije) hočejo gospodovati ne le nižji duhovščini, nego tudi višjim cerkvenim dostojanstvenikom. Ta vpliv na zgoraj si znajo pridobivati s „pobožnostjo“, s pisanjem takozvanih laških katoliških listov, v katerih ne čitamo družega, nego v vsaki drugi vrsti besede „cattolici“ in „Gesù Christo“. V jednomer se isto ponavlja v vseh člankih. Kaj pozitivnega, kakšnih praktičnih nasvetov zastoj iščeš pri njih. Kar velja za Gorico, isto velja tudi za Trst. S takim pisarjenjem se prikupujejo pri svojih predstojnikih, da jim ti vse verujejo, češ, italijanski duhovniki so bolj pobožni, nego slovenski. Ni čuda potem, da cerkveni predstojniki včasih vse drugače presojujejo razmere. Laški duhovniki se smatrajo nekoliko višje od drugih, kakor da bi stali prav visoko tam gori nekje, od koder zaničljivo gledajo doli na slov. duhovnike. Dočim je slovenski ali hrvatski duhovnik odkrit značaj, vse je pri njem naravno, ne prisiljeno, se vse to pogreša pri naši laški duhovščini. Dokaz temu je očitna pregrešna zagrizenost povodom zadnjih volitev v Gorici in pa v Trstu. Laška duhovščina na Primorskem je zdaj razkrinkana. Nji je katoličanstvo pre t v e z a. Mislijo, da so stebri svete katoliške cerkve, mi pa odkrito povemo: Največji sovražniki svete kat. cerkve so laški duhovniki, ki preganjajo neitalijansko narodnost in se rajši vežejo z ložo, nego s slovenskimi duhovniki.

Nasprotniki sv. cerkve v neitalijanskih narodih opazujejo postopanje teh duhovnikov in po njih sodijo katoliško cerkev. Kolikokrat čitamo, da je Rim nasproten slovanski narodnosti! In kdo je vsega kriv? Laški duhovniki, ki se zaganjajo v slovansko liturgijo in ne privoščijo Slovanom po naravi zahtevanih narodnih pravic. Izkušnja uči, da laški duhovniki nočejo službovati na deželi, ker jim je delokrog za laško propagando premajhen, le v mesta silijo. Hlinijo se navzgor in ližejo na vse strani, da dosežejo to. Žal, da so nekateri duhovniki še zdaj tako kratkovidni, da jim verjamejo vse. Torej — gospodje slovenski duhovniki, pozor!

Od nekod nam pišejo: V listu „Brivcu“ toži nekdo iz Plavij (a vemo, da dopisnik je iz Badihe) o slabem plačilu za cerkveno petje, suhem grlu, blagajničarju itd. Ljubezni dopisnik sam ni vreden odgovora, a dopis je potreben odločne zavrnitve. Glavni srd in maščevanje je obrnjeno zoper duhovnika, ki noče povikšati nagrade pevcem, ki pa postopa pri tem povsem pravilo. To dokazem nastopnim razjasnilom, akoravno ne sodi v časopis; ker pa je dopisnik izzival po tej poti, naj je ima:

1. Pred leti so se cerkveni pevci v prepiru z drugo stranko vsilili z opombo, da ne prašajo nikakega plačila, da hočejo peti le na čast Božjo. In ker so najeli učitelja za poučevanje, jim je duhovnik molčé dopustil peti. O novem letu so pa vendar prejemale vsako leto običajno pristojbino;

2. Eden pevec je poslal duhovniku listek, v katerem mu je odrekel pravico brigati se za cerkveno petje. Neki praznik je začel duhovnik peti litanije, kakor navadno; dotičnik pa je ubral, ne oziraje se na mašnikov napev, drug napev, in tako med pevci provzročil zmešnjavo, mašnike pa hotel nadvladati celo v Božji službi. Sedaj pa prihaja ravno on na čelu deputacije z zahtevo, da naj se pevcem letna nagrada zboljša! Ali ni drzno to: najprej odrekati duhovniku pravico, brigati se za cerkveno petje v cerkvi, potem pa od njega zahtevati zvišanja nagrade?!

3. Cerkev je uboga, brez glavnice, vzdržuje

se le od radovoljnih doneskov; in od teh hočejo imeti doklado, ko vendar dobivajo za petje, pomešano mnogimi uho žalečimi grmanizmi (n. pr. troštarca, guda), in mnogimi nedostaki, ki jih poznajo le še Plavski Mihci, 26 gl. in sicer 20 gl. od občine in 6 gl. od cerkve. Modroso poskrbeli predniki, da prihaja v občinsko blagajno v Miljah donesek za pevce. Kar se torej dobiva miloščine, je odločeno le za notranje cerkvene potrebe, in vendar zahtevajo še 14 gl. od te revščine, da bi imeli 40 gl. Ali se jim ne zdi taka zahteva pregrešna? Ali ne mislijo na to, da je dolžnost hoditi v cerkev ob nedeljah in zapovedanih praznikih in zato cerkveno petje ni služba, ampak le častno opravilo, za kar se dobiva le neka nagrada, ne pa plačilo. Pomisli torej dopisnik, da se vedeš jako grdo in nevaležno do častitega in zaslužnega gospoda, ko ga obrekuješ po časopisih, mu vrata mažeš, motiš nočni mir itd. Tudi o cikoriji nekaj čenča; neumnost in ošabnost sta se srečala. Zato mu svetujem, da naj nikar ne modruje več, rajše naj se pridno uči, čita in si vtisne v spomin, kar se čita v II. šolskem berilu stran 16. o „lepem vedenju“. Ako komu ni všeč to razjasnilo, naj se zanje zahvali „Brivec“, ki ga je izzval, se mu ponižno pokloni in mu poljubi roko. List „Brivec“ naj nam oprost, ali take dopisnike treba zavračati po pravici.

Prijatelj lepega petja.

Razprava zoper Barkoveljane ni pričela danes, kakor se nam je napačno javljalo iz Barkovelj. Dotična notica je po neljubi pomoti došla, v današnje zjutranje izdanje. Obtožnica je pač že prijavljena ohožencem, a razprava sama še ni razpisana.

Za ubogo udovo Česnik so darovali nadalje:

Požar Anton	—	gl. 50 kr.
Karabaić, kanonik	2	—
	2	50
Prej izkazanih	5	50

Ukupno 8 gl. — kr.

Šaljivi „Brivec“ je izišel. Prinaša lepo sliko, kako butajo nasprotniki v slovansko steno, da bi jo razbili. Dopisov ima iz vseh krajev naše domovine. Dobite ga v tokabarnah po 6 nvč.

Akad. tehn. društvo „Triglav“ boče imelo v sredo, dne 26. t. m. izredno zborovanje. Začetek ob 6. uri zvečer. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika. 2. Odborovo poročilo. 3. Volitve novega odbora. 5. Slučajnosti. Lokal: društvena čitalnica Brunng. 5.

Žrtve volitev na Hrvatskem. Javili smo že žalosten dogodek v Bošnjacih, kjer so orožniki in vojaki usmrtili kakih 10 oseb in ranili do 30 oseb. Natanjčen je številke še niso znane. Madjarski listi, pišejo, da je ljudstvo jelo streljati iz oken z revolverji, ali čudno je, da tisti listi ne vedo ničesar povedati, koliko žandarjev ali vojakov je bilo ubitih ali ranjenih, dočim navajajo, da je bil jeden vojak ranjen z nožem in dva s kamenom. Vsakako treba počakati bolj zanesljivih poročil.

Ruska industrija. V Rusiji je 471.605 tvornic. V njih se rabi 10.225 parnih strojev, 949.044 delavcev in 264.030 delavk. Kar se na leto proizvodi, je vredno 1.464 milijonov rubljev. Najbolj razvita je veleindustrija okoli Petrograda, Moskve, Kijeva in Vladimirja. Na Kavkazu je 1119 tvornic ni v Sibiriji 609.

Najnovejša vesti.

Dunaj 25. Ministerstvo za notranje stvari je razveljavilo zdravstveno policijske naredbe za pregledovanje tujcev iz Pulja in Malega Lošinja, ker je malone ponehal tifus v Pulji in je v Malem Lošnju nebala epidemija kôz.

Oran 25. V različnih krajih tega departementa so bili nemiri. Včeraj so plenili židovske prodajalnice. Iznjali so sedem tujcev.

Atene 24. (O polnoči.) Krečanski voditelji so naložili polkovniku Staikosu, naj izroči grški vladi dokument, v katerem je rečeno, da so Krečani sklenili, da bodo sedaj, po odhodu grških vojakov, z vsemi sredstvi delovali na združenje z Grško. Pred vsakim korakom pa da se hočejo sporazumeti z grško vlado, da dobe instrukcij, odgovarjajočih narodnim interesom.

Carigrad 24. Poslaniki so storili ukupne korake radi zaplenitve grške trgovske ladije „Artemista“ v Dardanelah in proti izganjanju grških podanikov v pokrajinah.

Za slabotne

bolehave vsled pomanjkanja krvi na živcih, blede in slabotne otroke; izvrstnega okusa in preiskusnega učinka je **železnate vino lekarja Piccolija v Ljubljani.** (Dunajska cesta) priporočeno od mnogih zdravnikov. — Polliterska steklenica velja 1 gl., pet polliterskih steklenic 4 gl. 50 kr.

Trgovinske brzojavke in vesti.

Buřimprsta. Pšenica najesen 7.48 7.49 Pšenica za maj-juni 1897 7.76 do 7.78 Oves za jesen 5.29—5.30. — Rž na spomlad — — — — — Koruza za maj-juni 1897. 3.58—3.60 Pšenica nova od 78 kil. f. 8.90—8.25 od 79 kilo. 8.25 8.30 od 80 kil. f. 8.35—8.40., od 81. kil. f. 8.40 8.45 od 82 kil. for. — — — — — Jačmen 5. — 8. — prosa 5.75—6.20. Pšenica: ponudba, povpraševanje in promet slabe trg miren ali cene stalne: Prodalo se je 15000 met. st. Vreme: dož. Praga. Nerafinirani sladkor for. 11.72½, do — — — — — Novi po f. 11.75. Praga. Centrifuga Le novi, postavljene v Trstu s carino vred. odpošiljatelj pramoj f. 32 — — — — — Cene: 34 — — — — — Četvrti 34 — — — — — 34.25 v glavah 36-60 Jako starna robe primanjkuje. Havro. Kava Sant — good average za maj 46.25 september 47.25 mirno. Hamburg. Santos good average za maj 37.75, za september 38.75, za december 39.50 za marc 40. — — — — — mirno.

Dunajska borza 22. maja 1897.		
Dražveni dolg v papirju	danos	včeraj
	102.05	102.05
	102.15	102. —
Avstrijska renta v zlatu	129.80	122.80
	100.85	100.85
Kreditne sklopje	362.50	362.25
London 100 dni	119.50	119.50
Napoleoni	9.52	9.52
30 mark	11.72	11.72
100 rubl	45.35	45.40

ZELEZNIŠKI VOZNI RED.

Dražavna železnica. (Postaja pri sv. Andreju.) Od dne 1. maja 1897. ODHOD: 8.30 predp. v Herpelje, Ljubljano, na Dunaj, v Beljak. 8.30 " v Herpelje, Rovinj, Pulj. 4.40 popol. v Herpelje, Divačo, Dunaj Pulj in Rovinj. 7.30 " v brzovlak v Pulj, Divačo, Beljak na Dunaj. Lokalni vlak ob praznikih 2.15 popol. v Divačo. DOHOD: 8.05 predp. iz Ljubljane, Divačo. 9.45 " iz Pulja, Rovinja. 11.15 " iz Herpelj, Ljubljane, Dunaja. 7.05 popol. iz Pulja, Rovinje, Ljubljane, Dunaja. 9.45 " brzovlak iz Pulja, Rovinja, Lokalni vlak ob praznikih: 8.35 popol. iz Divačo.

Koncipijenta

veščega slovenskemu in laškemu jeziku, vsprejme takoj dr. Otokar Rybař, odvetnik v Trstu, Via S. Spiridione št. 3.

V soboto dne 29. maja se odpre Kopelj Buchler

nasproti Loydove palače.

Zdravljenje krvi
Čaj „Tisčerni cvet“ (Millefort). Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidam. Jeden omot za ozdravljanje stoji 30 nvč, tor se dobiva v odlikovani lekarni PRAXMAYER „Al due Mori“ Trst, veliki trg.

VŽIGALICE IN SVINČNIKE
družbe sv. Cirila in Metoda prodaja **tobakarnar LAVRENČIČ** na trgu pred vojašnico, hšt 1.

Pozor na brate Ribarić!

Podpisani je odprl v svoji hiši krčmo, ul. Porta, 1, uhod ul. Conti, za Holtom. Toči pristna črna in bela vina istrska in dalmatinska I. vrste. Drži pivo Dreherjevo v sodčkih in steklenicah. Kuhinja je izborna, vedno z jedili preskrbljena. Postrežba je točna. Strankam dadó se kosila in večerje. Oddaje se vino tudi na dom v sodčkih po 28 l. — po dogovoru. Nadejaje se mnogobrojnih posetov od strani sorojakov, zahvaljuje se prav srčno njim udani **Mihovil Ribarić.**

NAZNANILO.

Spodaj podpisani raznašalec lista „Edinost“ ki je zajedno URAR priporoča se toplo p. n. občinstvo za popravljanje vsakovrstnih ur. Udand Friderik Golja, vratar hiše št. 8 via Solitario

Tržne cene		
(Cene se razumeje na debele in s carino vred.)		
Domači pridelki.		
Fišol: Koks	100 K.	18.— 13.—
Mandoloni		— — —
svetlorudeči		6.75 7.25
temnorudeči		— — —
kanarček		7.— 7.25
bobinjski		8.25 —
beli veliki		— — —
mali		7.75 8.—
zeleni, dolgi		— — —
okrogli		7.— 7.50
mešani hrvatski		5.50 —
štajerski		6.— —
Maslo fino štajersko		65.— 70.—
Ječmen št. 10		8.75 —
" 9		9.75 —
" 8		11.50 —
Zelje kranjsko		— — —
Bepa		— — —
Krompir		2.50 2.70
Proso kranjsko		8.— 8.60
Leča, kranjska		— — —
spah ogerski		57.— 58.—
Mast		48.— 49.—
Kava Moca		150.— 152.—
Ceylon Plant. fina		170.— 171.—
Perl		180.— 182.—
Portorico		156.— 158.—
Java Malang		184.— 186.—
Guatemala		182.— 184.—
San Domingo		184.— 186.—
Malabar Plant		— — —
native		— — —
Laguayra Plant		— — —
native		— — —
Santos fini		110.— 112.—
srednje fini		103.— 105.—
srednji		99.— 100.—
ordinar		92.— 93.—
Rto oprani		— — —
najfiniji		106.— 108.—
srednji		100.— 101.—
Štržkar Centrifugal I. vrste		32.25 32.50
Coneassó		33.25 34.—
v glavah		35.— 35.25
razkosani		34.75 35.—
Bit italijanski fini		23.50 23.75
srednji		23.— 23.25
Japan fini AAA		17.— —
srednji		16.50 —
Raugoon extra		18.— 18.50
I.		11.75 12.—
II.		10.25 10.50
Petrolej ruski v sodih		17.— —
v zabojih od 29 kil.		6.— —
Olje italijansko najfinije		62.— 63.—
srednje		58.— 57.—
bombažno, amerik.		26.— 29.—
dalmatinsko		31.— 32.—
Limon Mesinaki		3.— 4.—
Pomaranče	zaboj	3.— 4.—
Mandeljni Dalmatinski	100 K.	58.— 60.—
Bari		65.— 66.—
Pinjoli		87.— 89.—
Boščič Dalmatinski novi		— — —
Puljski		7.75 8.—
Štokve Puljske		— — —
Grško v vencih, ...		17.— 17.50
Stanine		48.— 54.—
Vamperli novi		32.— 33.—
Olibe		39.— 41.—
Modra galica		24.— —
Polenovke srednje velikosti		46.— 47.—
veliko		— — —
male		— — —
Slaniki v velikih sodih		— — —
v 1/2		— — —
Zveplo		6.50 6.60

Vse stroje za poljedelstvo in vinogradstvo
GENE Z NOVA ZNIŽANE.
Stiskalnice za grozdje, diferencijalna sestava. Ta sestava stiskalnice ima največo pritiskujočo moč izmed vseh drugih, kakoršnih - koli stiskalnic.
Stiskalnice za masline, hidravliške stiskalnice, brizgaljke proti peronosperi, Vermorelove sestave.
Te moje brizgaljke so znane kakor najboljšje ter najcenejše; avtomatične brizgaljke, tlačilnice s pripravo za tlačiti jagode, stiskalnice za seno, triere itd. v najboljšem proizvodu.
Ig. Heller, Dunaj
Cenike in sničovalna zastoj. H/, Praterstrasse 49.
Iščem zastopnikov! — Čuvati se je ponarejanj!